

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popolna, izvemlje in prodaja. — Inzerati do 30 petič
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst 4 Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODEŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101, — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

VERIFIKACIJA POSLANSKIH MANDATOV

Glavni volilni odbor je včeraj začel pregledovati volilne akte, da ugotovi končni rezultat nedeljskih volitev — Novoizvoljena Narodna skupščina se sestane 7. decembra k svoji prvi seji

Beograd, 11. nov. Včeraj so bili glavni volilni odbori v Beogradu izročeni prvi volilni spiski, na podlagi katerih bo glavni odbor definitivno ugotovil izid nedeljskih volitev. V smislu določb zakona o volitvah narodnih poslancev sestavljajo glavni odbor predsednik in podpredsednik državnega sveta, predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu, Stola sedmorice v Zagrebu, vrhovnega sodišča v Sarajevu, Velikega sodišča v Podgorici ter po dva zastopnika vsake kandidatne liste. Predsednik glavnega volilnega odbora je predsednik državnega sveta.

Glavni volilni odbor se je sestel že v ponedeljek ob 9. dopoldne v palači prometnega ministrstva v Sarajevski ulici. Prvo je izročilo volilne spiske prvostopno sodišče v Beogradu za Beograd, Zemun in Pančevo. V ponedeljek in včeraj so ves dan prihajali odposlanci posameznih okrožnih sodišč, ki so prinašali volilne akte za posamezne srezne. Spiski so za vsak srez posebej zapečateni ter jih prevzame glavni volilni odbor proti reverzu. O izročitvi volilnih aktov se sestavi kratek zapisnik, katerega podpiše predsednik glavnega volilnega odbora in sodnik, ki je volilne akte prinesel.

Glavni volilni odbor mora sedaj vse volilne spiske natančno kontrolirati ter preiskati vse morebitne nepravilnosti in primere, o katerih so bili ob priliki volitev sestavljeni posebni zapisniki. Na osnovi tako ugotovljenih volilnih rezultatov ugotovi glavni volilni odbor, kdo je izvoljen, ter izda izvoljenim kandidatom poslanske legitimacije. Izvoljenim poslancom, ki jim glavni volilni odbor ne more osebno izročiti legitimacij, se pošljejo poslanske legitimacije v zapečatenem ovitku potom pristojne upravne oblasti, to je sreskih načelstev, ki morajo dostavljeno pooblastilo izročiti naslovniku najkasneje v 10 dneh.

Glavni volilni odbor mora o vsem svojem delu sestaviti točen zapisnik, iz katerega mora biti razvidno vse, kakor se je po vrstnem redu reševalo. Zapisnik morajo podpisati vsi člani glavnega volilnega odbora. Ta zapisnik z vsemi prilogami in z vsemi volilnimi spiski izroči nato glavni odbor predsedstvu Narodne skupščine. Ob enem objavi glavni volilni odbor uradno poročilo o rezultatu volitev v »Službenih novinah«.

Vse pritožbe proti volitvam se morajo nasloviti na Narodno skupščino, kateri se lahko dostavijo neposredno ali pa po notranjem ministrstvu. Pravico pritožbe ima vsak volivec, pa tudi notranji minister.

Ako po kakršnemkoli slučaju ostane poslansko mesto nosilca državne kandidatne liste prazno, ostane to mesto za vso skupščinsko periodo nezasedeno. Če pa se izprazni mesto sreskega polanca, se vpokliče njegov namestnik. Če se izprazni tudi mesto namestnika, potem pride na njegovo mesto oni sreski kandidat iz istega sreza, ki je imel izmed kandidatov, vezanih na istega nosilca državne kandidatne liste, največje število glasov za sreskim kandidatom, ki je mandat izgubil. Če pa ni bilo več sreskih kandidatov v dotičnem srezu, potem pripade mandat onemu srezu iste banovine, kjer je vsota glasov vseh kandidatov vezanih na istega nosilca največja za srezom, v katerem se je poslansko mesto izpraznilo. Te dopolnitve izvrši Narodna skupščina v roku petih dni po izpraznitvi kakega poslanskega mesta.

Narodni poslanci so dolžni, da se dan pred sklicanjem Narodne skupščine, v sedanjem primeru 6. decembra, zberejo v Beogradu, kjer bodo dne 7. decembra, ko se sestane novoizvoljena Narodna skupščina k svoji prvi seji, izročili svoja poslanska pooblastila. Narodni poslanci, ki ne stanejo v mestu, kjer se vrše seje Narodne skupščine, torej v Beogradu, dobe iz državne blagajne povrnjene potne stroške za prihod in povratek v višini, ki jo določa Narodna skupščina. Za vse čas svojega delovanja v Narodni skupščini dobivajo narodni poslanci dnevnic, kojih višino bo določila Narodna skupščina. Ko bo Narodna skupščina pregledala poslanska pooblastila in rešila vse morebitne pritožbe in vprašanja, ki bi se pojavila, bo vrnila vse stalne volilne imenike notranjemu ministrstvu, da jih vrne pristojnim občinam, ostali volilni spisi pa se ohranijo v arhivu Narodne skupščine.

Beograd, 11. nov. p. Glavni volilni odbor je danes začel razpravljati o verifikaciji mandatov v dravski banovini. Razpravo vodi dr. Simić. Iz dravske banovine so prispeli že vsi volilni spiski, dočim za nekatere sreze drugih banovin še manjkajo in jih pričakujejo v teku današnjega dne.

Ponovne volitve

Beograd, 11. nov. M. Zaradi incidenta, ki se je pripetil na volišču v občini Gornja Kladuša, kjer so pristaši enega kandidata navali na volišče in deloma uničili volilne spiske, je glavni volilni odbor odredil ponovne volitve. Druge volitve se bodo vršile v nedeljo 15. novembra, tako da bo glavni volilni odbor najkasneje do 17. novembra lahko v celoti izvršil verifikacijo poslanskih mandatov.

Inozemski komentariji

Pariz, 11. novembra. AA. »Figaro« priobčuje o jugoslovenskih volitvah članek svojega posebnega poročevalca Marsana. Sedanje volitve, pravi poročevalec, pomenijo novo stopnjo v razvoju jugoslovenske politike. Glasovni izid je prepričevalen dokaz, da jugoslovenski narod odobrava politiko svoje nacionalne vlade. Vlada je pod modrim vodstvom kralja Aleksandra

ustavila demagogijo neodgovornih voditeljev, ki bi bila sigurno uničila državo in preprečila stabilnost vsakega ministrstva. Politika teh voditeljev je motila vsako delo in osramotila parlamentarizem. Uvedla je korupcijo v soupravo in demoralizirala državljane. Nesoglasje med bivšimi prvaki je bilo tolikšno, da niti sedaj niso mogli postaviti skupne liste, kaj še da bi našli zadostno število podpisov za svoje liste. Izgubili so v svojem narodu vsako oporo. Odziv volilcev v prilog nacionalne liste je najjasnejša obsodba bivših strank. Pri teh volitvah je bilo oddanih več glasov kakor za vse stranke skupaj leta 1927. Podobno velja za prestolnico. Sedanji nacionalni pokret je krepko manifestiral po vsej Jugoslaviji. Ob enem pa je dokazal, kako široki sloji ne marajo več slediti nizkotnim kombinacijam profesionalnih in omejenih politikov, ki jim sploh ni do resničnih ljudskih stremeljenj. Dokaz za polom bivših strank pod pritiskom nacionalizma in z ustanovitvijo nove nacionalne tvorbe je tudi to, da je veliko število članov bivših strank kandidiralo na vladni listi. Z uspehom volitev je bil končno kronan plemeniti napor kralja, da oživotvori v svojem narodu pravo, čisto jugoslovensko narodno idejo.

Srditi boji v Mandžuriji

Kitajci ob reki Noni zmagoviti — Zedinjene države pošiljajo na kitajsko obalo svoje vojne ladje

London, 11. novembra. Po oficijelnih kitajskih vesteh so čete generala Ma včeraj napadle Japonce ter se jim je posrečilo po srditem boju zopet zavzeti most preko reke Noni. Na obeh straneh je bilo okoli 600 mrtvih in ranjenih. Po japonskih vesteh so podpirale v boju Kitajce ruske čete, kar zlasti dokazuje učinkovitost kitajskega topništva, ki bi brez ruske pomoči ne bila mogla. Po prihodu japonskih ojačenj se bo boj za most takoj vnovič razvil. Tudi na petih drugih mestih v Mandžuriji je prišlo včeraj do bojev. Tu so se Japonci borili s kitajskimi nerednimi četami, ki so imele velike izgube.

Harbin, 11. novembra. Japonske čete so se umaknile 7 mil. južno od mostu čez reko Noni. V ostalem pa pripravljajo baje medtem nov pohod v smeri proti Cickaru.

London, 11. novembra. Po vesteh iz Mukdena se vršijo na petih daleč med seboj oddaljenih krajih Mandžurije hudi boji med japonskimi in nerednimi kitajskimi oddelki. Najhujša bitka se vrši približno 100 km severno od hake Bairen ter je bilo na kitajski strani nad 800 mož ubitih ali ranjenih. Tudi Japonci so imeli nad 100 ljudi izgub. Pri drugi bitki nedaleč od tam je padlo 70 Kitajcev in 5 Japoncev. Japonci se boje, da bodo vojaki kitajskih posadk zbežali od svojih oddelkov ter prepustili kraje nerednim tolpam. Položaj ob reki Noni je neizpremenjen. Kitajske in japonske čete si stoji naproti, vendar pa se trenutno ne napadajo. Na obeh straneh pa se vršijo živahne priprave za novo ofenzivo. Japonske čete so začasno prenehale korakati proti severu Mandžurije. Japonci so ojačili posadko ob mostu čez reko Noni ter za silo popravili deloma razdejani most. Pričakovati je, da bo v kratkem izbruhnila nova huda ofenziva.

Washington, 11. novembra. Predsednik Zedinjenih držav Hoover in državni tajnik za zunanje zadeve Stimson sta imela dolgo konferenco o sporu med Japonci in Kitajsko. Izdana bo cela vrsta ukrepov za zaščito ameriških interesov in ameriških državljanov v ogroženem ozemlju, predvsem v Tientsinu. V lukki bodo koncentrirane 1 križarka, 11 torpedolovcev, 12 podmornic in večje število letal, da prispejemo takoj na pomoč ameriškim državljanom, čim bi se pokazala potreba. V Tientsinu bodo nastanili tudi 800 vojakov, ki bodo poleg 800 mož ameriške policije ščitili tamošnje Američane.

Washington, 11. novembra. Japonski poslanik je sročil izročil zunanjemu ministru odgovor japonske vlade na noto ameriške vlade. V svojem odgovoru povdarja japonska vlada, da ne vztraja na rešitvi vseh 300 spornih vprašanj med Japonci in Kitajsko, zahteva pa, da mora Kitajsko spoštovati obstoječe mednarodne pogodbe, zlasti pa pogodbe, ki jamčijo japon-

sko posest v Mandžuriji. Dokler kitajska vlada za to ne da potrebnih jamstev, Japonska ne more izprazniti ozemlja, ki ga je zasedla zgolj v svrhu zaščite japonskih interesov.

Zeneva, 11. novembra. AA. Kitajska je poslala Društvo narodov noto, v kateri pristaja na enoletno premirje v oboroževanju. Pri tem izjavlja, da je usoda premirja odvisna od stališča, ki ga bo zavzelo Društvo narodov do kitajskojaponskega spora. Če bi Društvo narodov in Kelloggov mirovni pakt odrekla, nadaljuje nota, bi bila Kitajska priisljena pripraviti se na narodno obrambo. Nadalje je Kitajska predložila Društvu narodov noto, v kateri trdi, da so izzvali zadnje nemire v Tientsinu japonski agenti.

Na drugi strani zatrjuje Japonci v svoji noti, da so Kitajci napadli ob reki Noni Japonce, ki so se morali umakniti. Končno opozarja japonska nota Društvo narodov na resni položaj v Mandžuriji.

Francosko posojilo Rumuniji

Bukarešta, 11. novembra. Po časopisnih vesteh se vrše trenutno med rumunskimi zastopniki in Francosko banko prva pogajanja za kredit 300 milijonov frankov, ki naj bi olajšal reeskomp Narodne banke. Kredit je namenjen kot začasna pomoč za zimске mesece, ker je izvoz zelo padel in je dovoz deviz preprečen. Oficijelno se ta pogajanja demantirajo.

Omejitev deviznega in valutnega prometa na Madžarskem

Budimpešta, 11. novembra. Dne 15. novembra poteče podaljšan rok za prijavo tujih valut pri Narodni banki. V bančnih krogih izjavljajo, da se bo v kratkem tudi v Madžarski uvedla dolžnost prijave inozemskih vrednostnih papirje po madžarskih lastnikih. Gre za inozemske akcije in vrednostne papirje, ki so se nakupile pred gotovim rokom, po raznih trditvah pred 15. junijem. Tudi promet z zlatom se bo na Madžarskem zelo omejil. Uvedeni bodo zlasti ostri ukrepi proti spekulaciji z zlatom.

Kulturni boj v Španiji

Madrid, 11. novembra. V Španiji se verjaki boji nadaljujejo. Včeraj je prišlo v Bilbao zopet do težkih spopadov med policijo in katoliškimi demonstranti. Policija je končno začela streljati in bilo je več oseb deloma težko, deloma lahko ranjenih. Po mestu vlada veliko razburjenje. Po ulicah krožijo patrolje na konjih. Tudi iz Almerije poročajo o nemirih.

Brezposelnost v Nemčiji
Berlin, 11. novembra. AA. Ob koncu oktobra je bilo v Nemčiji 4,622.000 brezposelnih. V drugi polovici oktobra je število brezposelnih naraslo za 138.000.

Lovro Sušnik

Ljubljana, 11. novembra.
V Škofji Loki je davi po dolgotrajnem trpljenju nenadoma umrl g. Lovro Sušnik, ki je užival zaradi svoje odločne močivosti in pa zaradi nadvse požrtvovalne marljivosti za napredek rojstnega mesta in za napredek vsega slovenskega združništva največje spoštovanje po vsej deželi.

Pokojni je bil sin škofjeloškega župana in tudi on se je že v zgodnji mladosti posvetil javnemu delu. Dolga leta je bil odbornik Narodne čitalnice in tudi vnet igralec. Še mladega so škofjeloški naprednjaki izvolili tudi za župana. Posebno se je odlikoval kot odbornik Vodovodnega društva, ki je škofjo Loko preskrbelo z zdravim pitno vodo. Udeleževal se je pa tudi na vseh drugih poljih komunalnega gospodarstva in zlasti je preračunljivo sodeloval pri ureditvi mestnih financ, ki so se v doba njegovega županovanja znatno zboljšale. Ker je njegova ideja, da bi mestna občina ustanovila Mestno hranilnico, zadela pri odločujočem faktorju na nerazumevanje, je pokojni g. Lovro Sušnik s svojimi prijatelji in najodličnejšimi naprednimi gospodarji mesta ustanovil Okrajno hranilnico in posojilnico in jo od prvga dne z vzgledno skrbjo vodil kot predsednik do največjih uspehov, tako da je ta denarni zavod v kratkem času postal center narodnega gospodarstva vsega velikega škofjeloškega okraja. Do zadnjega diha je bil pa Lovro Sušnik tudi največjejši ravnatelj Okrajne hranilnice in posojilnice, ki ji je kljub težko zrahljanemu zdravju posvečal vse svoje moči. Kot prvovrstnega strokovnjaka ga je tudi Zveza slovenskih zadrug poklicala v načelstvo in

prav njegovi mirni razsodnosti se naše narodno gospodarstvo in napredno združništvo morata zahvaliti, da se večkrat ni stala dala zapeljati od mamljivih prividov in zapeljivih konjunktur. V spekulacije se ta odlični zadrugar ni nikdar spuščal, kaj vedno mu je bila največja skrb varnost zaupanih prihrankov.

Pokojni je bil pa tudi vedno najzvestejši brat med brati Sokoli. Ob ustanovitvi sokolskega društva pred 25 leti ga je obpril. Zlasti požrtvovalno je pa sodeloval ob zidanju Sokolskega doma.

Kot politik je bil g. Lovro Sušnik vzor odločnega pristaša napredne stranke tudi v najtežjih časih kljub veliki množini nasprotnikov v Škofji Loki. Zato so njegovo močovitost spoštovali tudi somišljeniki drugih strank in njegov značaj stavili za vzgled svojim pristašem.

Za pokojnikom žalujeta vdova g. Katinca iz starodavne Klobosove rodbine in pa edini sin Pavel, ki je profesor francosčine na ljubljanski realki, a svojega brata obkrojuje sestre ga. Malč. vdova art. majorja Rauscha in ga. Ivanka vdova notarja Kačiča, tretja njegova sestra je bila pa pokojna ga. Minka, mati ljubljanskega odvetnika g. dr. Bogdana Žužka, a brat pokojnikov je naš ugledni lekarnar in predsednik Mestne hranilnice mag. pharm. g. Rihard Sušnik.

Pogreb bo v petek ob 15. v Škofji Loki iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Pokojnemu, ki je dočkal le 67 let, hvaležen in časten spomin, njegovi ugledni družini in sorodstvu pa naše najgloblje sožalje!

Macdonald o angleški politiki

London, 11. novembra. AA. V odgovoru poslancu Lansburyju je ministrski predsednik Macdonald na sročni debati o prestolnem govoru izjavil, da se bo vlada strogo ravnala po smernicah manifesta, s katerim je zmagala. Rešiti bo morala valutno vprašanje in problem trgovske bilance. Nadalje bo skušala uravnovesiti državni proračun tako, da bo zakladni minister ob koncu leta lahko izjavil, da narod ne živi več od kapitala ali od posojil. Položaj v industriji se je izboljšal. Delež Anglije v svetovni trgovini se je povečal. Pri tem pa ni zadovoljivo dejstvo, da se svetovna trgovina ni popravila. Potrebno bo, da se Anglija sporazume z drugimi narodi v vprašanju reparacij in vojnih dolgov. Za svojo osebo, je zaključil Macdonald, pripisujem posetu francoskega ministrskega predsednika Lavala pri ameriškem predsedniku največjo važnost.

Železniške olajšave za izvoz krompirja

Beograd, 11. novembra. p. Z odlokom generalne direkcije državnih železnic so dovoljene za izvoz krompirja preko Djevdjelije posebne ugodnosti. Za prevoz od Ljubljane velja tarifa 16/15, za prevoz od postaje Ptuj pa tarifa 16/30.

Kongres pekovskih organizacij

Beograd, 11. novembra. p. Dne 15. novembra se bo vršil v Beogradu tretji kongres zveze pekovskih organizacij za vso državo. Na kongresu bodo razpravljali o aktualnih stanovskih zadevah.

Odprtje spomenika padlim vojakom v Beogradu

Beograd, 11. novembra. v. Z veliko svečanostjo je bil dopoldne odprt spomenik padlim vojakom pri obrambi Beograda. Svečanosti so prisostvovali zastopniki oblasti, vojske, udruženja rezervnih oficirjev, udruženja francoskih bojevnikov ter mnogoštevilno občinstvo.

Skavtsko odlikovanje francoskega poslanika

Beograd, 11. novembra. p. V nedeljo dne 15. t. m. bo skavtsko udruženje kraljevine Jugoslavije izročilo francoskemu poslaniku Dardu kot velikemu poborniku skavtske ideje častno odlikovanje jugoslovenskih skavtov.

Nov član monopolne uprave

Beograd, 11. novembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog finančnega ministra postavljen za člana upravnega odbora samostojne monopolne uprave dr. Melko Čingrija, prvi viceguverner Narodne banke iz Beograda.

Monopolizacija življenjskih potrebščin v Estonki

Reval, 11. novembra. AA. Parlament je sprejel zakon o monopolizaciji uvoza žita, sladkorja, soli, petroleja in premoga.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 11. novembra.

Snoči okrog 23.30 je imel trgovec g. Stane Sporn opraviti v svoji trgovini na Masarykovi cesti 14. Tedaj je pred trgovino opazil dva sumljiva mladeniča, ki sta se sukala okrog izložb. Eden je hotel odpreti izložbo. Sporn je skočil iz trgovine, nepoznana nočna gosta sta pa zbežala. Tekla sta po Miklošičevi cesti. Dočim je eden srečno odnesel plete, je drugega Sporn, znani naš maratonski tekač, kmalu dohitel in ga odpeljal na stražnico. Tam so ugotovili, da gre za brezposelnega 20 letnega ključavničarskega pomočnika Pavla H. Fant sicer tajni, toda pomagalo mu ne bo dosti, kajti Sporn ga je dobro videl, poleg tega je bil pa Pavle nedavno zasaden tudi pri vlomih na Sv. Petra cesti in je šele nedavno prišel iz zapora. Fant se je davi lokal pri zasliševanju in je zatrjeval, da je prišel »slučajno« po Miklošičevi cesti.

Na Apihovi cesti se je nekdo splazil v stanovanje uradnika OUZD Josipa Berdajsa in mu odnesel rjav moški suknjič z legitimacijo, rjav damski plašč in nekaj ženske obleke. Skupaj ima Berdajš okrog 1350 Din škode. — Sprevodnik družbe »Bistra« France Krulc je prijavil, da mu je včeraj nekdo izmaknil s sedeža na avtobusu zavitek, v katerem je imel 500 Din in nekaj drobiža.

Policija zasleduje brata Feliksa in Janca Kosijsa iz Stare ceste pri Ljutomeru, ki sta pred dnevi napadla in oropala postestnika Franca Meriča iz Branislavcev ter mu vzela hranilno knjižico s 1100 Din. — V Hradskega vasi je bila iz zaklenjene spalnice Ivanu Koju ukradena zimska suknja, vredna 450 Din. — Iz večje gostilne kmet na Gosposvetki cesti je bilo odpeljano kolo Josipu Magušariju. Kolo je vredno 900 Din. — V Metelkovi ulici se je nekdo splazil v spalnico Leona Mihevcia in mu odnesel siv zimski suknjič in več parov hlač. Škoda znaša 2500 Din.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2265.33 — 2272.37, Bruselj 784.01 — 786.37, Curih 1098.45 — 1101.75, London 210.32 — 217.82, Newyork 5599.26 — 5616.26, Pariz 220.98 — 221.64, Praga 166.52 — 167.02, Trst 288.25 — 294.25.
Curih, 11. novembra. Beograd 9.10, Pariz 20.1175, London 19.46, Newyork 511.65, Bruselj 7137 1/4, Milan 26.47 1/2, Madrid 45.00, Amsterdam 206.25, Berlin 120.90, Dunaj 71.50, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 57.46, Budimpešta 90.02 1/2, Bukarešta 3.05.

Molk naj govori

Ljubljana, 11. novembra. Utihnil je ves svetovni hrup — danes ob 11. — da bi se človeštvo zamislilo. Vsaj ta pomen bi morala imeti dvemintna tišina v počastitev žrtev svetovne vojne. Dve minuti je sicer malo, da bi človek mogel spoznati ter se dovolj globoko zamisliti, čemu so bile tiste neštete žrtve in kaj so prinesle človeštvu, toda čas je vseeno, da se morejo zdramiti v njem tudi tisti, ki si belijo najmanj glave z največjo zablodo človeštva. Dovolj sta dve minuti, kdor ju hoče posvetiti najpotrebnejši misli in odkritemu obratovanju s samim seboj ter z odnosom družbe do človeštva.

Če bo torej utihnilo vse, naj ne utihne misel, ki bi prav za prav ne smela nikdar utihniti. Samo razum, misel, je najdragocenejša v človeku, mu daje ceno kot najvišja življenjska vrednota. Edino razum lahko dvigne človeka nad zverske nagone, razum edini lahko odredi človeštvo.

Svetovni mir lahko izzide samo iz pametnih glav ne pa iz topovskih žrel. Ljudje imajo vendar glave zato, da z njimi mislijo, ne pa, da jih rabijo za tarče na bojnih poljanah. Vprašajte matere, ki češče odgoje sinove z lastno krvjo, če so jih rodile topovom za hrano! Zločin bi bil, če bi jih pomorile neobjelne, toda, ali se ne zgrozite, ko jih morimo odrasle z najmodernejšim vojnim orožjem? Ali se kdaj vprašamo, kdo je upravičen biti krvnik človeštva, kdo sme odločati, ali naj ljudje žive, ali jih naj pokoljejo in kdo sme živeti ter koga naj pahnemo v smrt? Zakaj hočemo klati ljudi, ker so po našem mnenju manj vredni, ko je pa

že naš zločinski namen tako onečiščujoč, da so celo zveri boljše? In nikdar tudi najbrž ne pomislimo dovolj, da so vojne strup ne le sedanjosti, temveč tudi bodočnosti; posledice vojn in mentaliteta, ki jo povzročajo, so porazne za človeško družbo. Zločince vzgajajo, izvrške človeštva rode in množe fizične in duhovne pohablence. Človeštvo se ne zaveda, da v vojnah obrača topove le proti sebi, ne zaveda se strašnega zločina, le njegove posledice čuti in niti ne ve, ali pa tajt, da je teh posledic kriv zločin. Kot ni učinka brez vzroka, tako tudi ni vzroka brez učinka.

Vse to, ali vsaj nekaj tega bi naj ljudje premislili v tistih dveh minutah. Naj bi v tem kratkem času spoznali, kar bi morali vedeti že zdavnaj pred svetovnim klanjem. Ali je bilo res treba štirtletnega klanja in milijonskih žrtev, da bi se človeštvo zavedlo svoje neumnosti? In ali je ni bilo dovolj nesameti, ker ljudje še zdaj nočejo misliti na mir?

Preveč je bilo krvi, preveč. In kri rodi kri, zločin — zločin. Človeštvo je degenerirano, bodno. Kar smo sejali, moramo požeti. In v tem je prerjenje. Zdravje, optimizem, razum bodo začrtali smer v lepšo bodočnost. Kar je zdravega, bo ostalo, zato se nam tudi ni treba več bati dandanašnje svetovne groznice, božezni sledi zdravje.

Skrbeti pa moramo, da bo človeštvo ozdravelo čim prej, s čimer se bomo vsaj nekoliko oddolžili milijonom žrtev ter oprali največji zločin človeštva.

Zahvala

vsem volilcem radovijskega sreza
Pri nedeljskih volitvah ste z Vašo ogromno in impozantno udeležbo dokazali, da boste v srih planinskih snov pod okriljem našega mogočnega Triglava globoko in neomajna jugoslovenska zavest in iskrena ljubezen do rodne grude. Pokazali ste, da pravilno razumete veliko dobo, v kateri živimo, da pa se tudi zavedate težkih in skrbilnih časov, v katerih se nahajamo ter da želite, da naj složno delo bodoče narodne skupščine pomaga narodu v boljše čase.

Zahvaljujem se Vam v svojem imenu, kakor tudi v imenu sokandidata g. Ivana Ažmana za mnogoštevilno udeležbo pri volitvah in za izraženo zaupanje ter izjavljam, da bom opirajoč se na Vaše zaupanje, zastavljal vse svoje sile, da bodo gospodarski interesi naše prelepe Gorenjske v skupščini pravilno tolmачeni, da se zaščiti domače delo, pospešuje podjetnost ter omogoči socialni in kulturni napredek celega sreza. Objubljam, da hočem ostati s celim srezom v stanih stikih in v posebno zadovoljstvo mi bo, da se bom mogel čim več časa muditi v Vaši topli in prijateljski sredini.

Ivan Mohorič, narodni poslanec.

Volilcem laškega okraja

Nedeljske volitve v narodno skupščino so bile v laškem srezu kronane s presenetljivim uspehom. Proti vsemu pričakovanju je nad 60% volilcev oddalo svoje glasove za politiko enotne Jugoslavije. Vsi napori nasprotnikov niso odvrnili velikega števila volilcev, da ne bi izvršili svoje državljanske dolžnosti. Uspeh je sijalen. Na mojo kandidaturu se je zedinilo 2400 glasov onih zavednih volilcev, ki so vselej in ob vsakem času pripravljeni izpovedati svoj jugoslovenski nacionalizem. Vsem tem iskrena zahvala. Posebno zahvalo pa izrekam nadvse zavednim volilcem mesta Laško in občine Dol pri Hrastniku, ki sta združili na mojo kandidaturu tako ogromno večino glasov. Isto velja tudi vsem zavednim narodnim delavcem v Trbovljah, Hrastniku in Hudijami, ki se niso klonili nobenemu pritisku in storili svojo državljansko dolžnost. Ostal sem sicer v manjšini, toda to me prav nič ne moti, da ne bi v istem pravcu nadaljeval svojega dela v korist celokupnega prebivalstva laškega okraja, predvsem pa za napredek in dobrobit narodno zavednega delavstva.

Po tej poti naprej do še večje zmage jugoslovenske nacionalne misli. Se enkrat iskrena zahvala vsem! Ljubljana, dne 10. novembra 1931.

Rudolf Juvan.

Gostovanje pariškega baleta

Halo, balet iz Pariza! Ljudje so mislili: to bo nekaj prav posebnega, še ne videne, silno imenitnega in zlasti za živčevje — hm, hm! — veleskoristnega. Pariz! Pariz! Saj ga poznamo iz oper in par oper in vemo, da je tam vse strašno in grozno lepo, zanimivo in zlasti nečuveno svobodomiselno. Kaj se vse tam lahko vidi, sliši in dela, — o bog, ljubljanskega filistra kar zona poliva ob misli na vse grešno pariško razkošje. Zato pa bo gotovo tudi gostovanje pariškega baletnega ansambla Loie Fuller velika senzacija.

In ljubljanci so v zlic plohi in lužam skoraj napolnili našo opero. Četrte ure smo počakali na začetek in nato se je začelo s predigro francoske operete »Mascotte«.

»Lušno«, fletno, solidno, le nekoliko preprosto in zastarelo, smo rekli. Nato se je po primerni pavzi začel počas razvijati program. In bili smo presenečeni. Nič senzacijski; nič pikantnega, nič preveč golega ali celo grešnega. Strela božja, Pariz vendar ni tak, kakor ga slikajo operete. Vsaj tale pariški balet Loie Fuller je bil prav, prav lušten, fleten, soliden, nekoliko preprost in celo včasih zastarel.

Resnično, nič ali skoraj nič novega, še nevidenega nam ni podal, ta ansambl. Ali ni bila to le pridna baletna šola 7 dam, ki si hočejo ogledati našo interesantno Jugoslavijo in si s svojimi solidnimi, tehničnimi kar ni posebnimi nastopi obnem zaslužiti potne stroške?

Nič ne ugovarjamo. Francoze in Francozinje imamo radi, zelo smo jim hvaležni, visoko jih spoštujemo. Zato nam je tudi taka šola pridnih in marljivih baletnih plešalk dobrodošla. Privoščili bi jim, da se jim podjetnost polno posreči in da odnesejo iz naše domovine najlepše vtiske.

Samo čudil smo se vendarle, kako omejena je ne le baletna umetnost, nego tudi da so glasbene točke, ki jih plešejo baletni vseh vrst in kvalitet, precej vedno ene in iste. Slišimo jih kar zaporedno zopet in zopet, tako da so nam že malo zanimive.

Toda pariški ansambl je prinesel vendar tudi nekaj prav lepih in novih točk: čarobni pajčolan, Orjaške sence, zlasti pa Lučke (ogenj, Hlilja). Tu smo občudovali prekrasne lučne efekte, ki uprav presenetljivo pričarjajo divne barve in krasne vtiske. Vse to se dosega, pravijo, s parabolič-

nimi reflektorji. Plaputajoča tenka svila, žive in fino nijansirane barve, pa razsvetljava ozadja in plesalk pod takimi reflektorji učinkujejo zares čarobno.

In tako so odnesli sinoči prav za prvi ti reflektorji glavni uspeh. Želeli bi si jih tudi za našo opero, potem se uveljavi tudi naš marljiv in produktivni baletni ansambl tako, ali pa še bolje kakor sinočnji francoski.

Naše občinstvo je sprejelo simpatične Francozinje prav prisrčno in jih prisililo, da so točko Ogenj ponovile. Bilo je mnogo ploskanja.

Odhajali smo zadovoljni, da nam je Pariz vendar bližji, kakor smo se ball. Za vest, da Ljubljana le ni čisto »za lunco«, nam je v zadoščenje. Fr. G.

Duhoviti tramvaj

Maloželezniška družba se je še sama pobahala, kako ogromno je narasel promet, odkar vozi tramvaj tudi med Vičem in Zg. Šiško. Zato so tudi takoj pričeli na stari progi voziti vsi tramvajski priklopniki vozovi ali sta pa po dva tramvoja vozila drug za drugim. Toliko časa namreč, dokler je bilo lepo vreme in so ljudje, ki se jim mudi, raje hodili peš. Ko je pa pričelo deževati in je blato zagrmilo ceste, so pa izginili dvojni vozovi in postali redki tudi priklopniki vozovi. Boje se menda zanje, da bi na dežju stare škatle ne šle iz lima.

Med 17. in 18. uro je promet največji, večeraj je bil pa še posebno velik, ker je deževalo kakor v akordu. Kakor bi se roj čebel prijel na tramvaj, da so ljudje videli tudi na stopnicah, je bil tramvaj brez priklopnega voza natlačen, ki je snoči ob 17. pripeljal s Poljan na Krekov trg. A ljudje, ki so ga čakali, so se oddahnili, ker je takoj za njim vozil še drugi voz. Mirno je prvi odpeljal in stoično je drsal tudi prazni voz mimo razočaranih potegnjenih čakalcev. Reže jim je nekdo z voz za pomignil, naj teko za prepolnim prvim vozom, a tudi na drugem vozu smo zadaj videli le še kup praznih vreč, ki je na njih dremal uniformiran možakar.

Nepopisno so iznajdljivi naši tramvajarji!

Originalen gurman

Ljubljana, 11. novembra. Snoči so za Tivolijem našli brezposelnega graverja Marijana P. in morali so ga prepeljati v splošno bolnico. Mož je dejal, da ga boli trebuh, ali nikdo ni slutil, da si je sladokusec privoščil tako nenavadno večerjo. Bolnik je namreč povedal, da je pogoltnil svoj žepni nožiček in tudi malo pilo. Gospodje v bolnici skoraj niso mogli verjeti in so ga zato davi poslali na röntgen in mu pogledali v želodec, kjer res mirno počivata ostra piila in nožiček. S pomočjo ricinovega olja bo morda trdoživ Marjan sam dal od sebe jekleno malico, drugače ga bodo pa morali operirati.

Pacijent pa ni prav nič obupan, temveč se imenitno počuti in smeje pripoveduje, da je takih užikov že vajen, ker jih je že večkrat okusil. Tako je n. pr. lani v znanem mariborskem hotelu, kjer imajo prijatelji raznih hudih paragrafov privilegij, da imajo zastoj stanovanje, hrano in mično uniformo, pojedel 11 žeb-ljev, ki jih je z zobmi izdrl iz zidu in tal. Tedaj je šlo vse po sreči in državna kaznilnica zaradi izgube inventarja ni imela nobene pretresljive škode. Sedaj se pa ne ve, kako bo, a upanje je, da nam kirurgi v splošni bolnici ohranijo originalnega sladokusca pri življenju. Škoda bi ga bilo, če bi ga nožiček in piila ugonobila.

Narodno gledališče

DRAMA
Začetek ob 20.
Sreda, 11. novembra: »Vest«. Red B.
Četrtek, 12. novembra: Zaprt.
Petek, 13. novembra: »Brez tretjeg«. A.
Sobota, 14. novembra: Ob 16. uri: »Kralj na Betajnovci«, dijaška predstava. Izven. Znižane cene.

Abonenti reda B imajo drovi ob 20. uri za svoj abonma dramsko predstavo »Vest«.

Begovičeva drama »Brez tretjeg« z g. Levartjem in go Miro Danilovo v glavnih vlogah ter v režiji prof. Šesta, se ponovno »vprizori« v naši dramli v petek 13. t. m. za red A.

Prva dijaška predstava letošnje sezone bo v soboto 14. t. m. ob 16. v naši dramli. Vprizorila se bo Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovci« v občajni zasedbi in režiji g. Orla Debeveca. Za dijaško predstavo veljajo izredno znižane dramske cene, od 20 Din navzdol.

OPERA
Začetek ob 20.
Sreda, 11. novembra: »Koščana«. Red A.
Četrtek, 12. novembra: »Damski lovec«. »Car se da fotografirati«. Red E.
Petek, 13. novembra: Zaprt.
Sobota, 14. novembra: »Aida«. Gostuje ga. Vilfan-Kumčeva. Izven.
Nedelja, 15. novembra: ob 15. »Madame Butterfly«. Izven. Znižane cene. Ob 20.: »Viktorija in njen nužar«, opereta. Izven. Znižane cene.

Drovi ob 20. bo prva repriza izredno uspele Konjovičeve opere »Koščana«. Naslovno vlogo poje ga. Gjunjenec - Gavella, glavne moške vloge pa gg. Rumpel, Primožič, Banovec in Gostič. Predstava se vrši za red A.

Moderni operni deli: »Damski lovec« in »Car se da fotografirati«, se ponovno vprizorita v naši operi v četrtek 12. t. m. za red E. V »Damskem lovecu« nastopi ves baletni zbor, pevske vloge poje gg. Ribičeva in Kosejva ter gg. Primožič, Kovač in Zupan. V »Carju« pa ima glavno in naslovno vlogo g. Janko, ostale vloge gg. Gjunjenec - Gavella, Polčeva.

V soboto 14. t. m. se poje prvi v letošnji sezoni velika Verdijeva opera »Aida« z novimi članom opere g. Ivčičem v glavni tenorski partiji Radamesa. V vlogi Aida nastopi kot gost prvič v letošnji sezoni odhانا članica zagrebške opere ga. Zinka Vilfan - Kumčeva, vlogo Amneris poje ga. Thierryjeva, etioopskega kralja g. Primožič in velikega duhovna Ramfisa g. Josip Križaj. Ostala zasedba kot običajno; opero dirigira kapelnik Neffat. Predstava je izven abonmana.

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Sreda, 11. novembra, katoličanski: Martin, Višnjica; pravoslavni, 29. oktobra: Avram.

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matice: Car zapada.
Kino Dvor: Pravica močnejšega.
Kino Ideal: »Pozor Azija! Pozor Avstralija!« ob pol 4., pol 6., pol 8. in 9.30.
Jakopičev paviljon: Razstava kiparja Goršeta.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna Jos. Reich.

Nevihta s točo

Ljubljana, 11. oktobra. Včeraj je ves dan deževalo, imeli smo pa tudi nalive, kakoršnih te jeseni še ni bilo. Od 18. pa do 23. je bilo kakor iz skafa, proti polnoči se je pa nebo nenadoma zjasnilo, ker je potegnila burja. Lepi obeti pa niso trajali dolgo, ker so kmalu po polnoči zopet zagrmili nebo težki oblaki, ki so v boju s hladno burjo zdvijali, vsuli na nas točo, da smo imeli pravo nevihto z grmenjem in treskanjem kakor ob pasjih dneh. Danes je sveti Martin in če njegova gos zagaga proti solncu, priklie bela svetnikova ptica v treh dneh sneg. Res že poseva med oblaki solnce in vreme postaja hladnejše, čeprav Zagreb in Dunaj prerokujeta oblačno vreme s padavinami.

Zaradi deževja so seveda narasle tudi že vode in Ljubljana je pri Zalogu celo prestopila bregove, boje se pa že tudi povodnji, ker še vedno narasča. Tudi Sava polagoma narasča in je že ponekod prestopila bregove. Tako je pod vodo cesta iz Zaloga proti Lazam.

Iz Medvod nam poročajo, da je Sava le še 70 cm nad normalo in je že padla, ker je bila snoči nekaj višja, a z Goričan smo zvedeli, da je tudi Sora dosedaj mima, ker je prenehalo deževati.

Zvočni kino Ideal

Na splošno željo!
Ob 1/4, 1/2, 3/4, 8. in 9 1/4 uri zvečer

Veliki ekspedicijski film Ufe
Pozor Azija!
Pozor Avstralija!

Indija — Kitajska — Nova Zelandija — Koralsko otočje
Zanimivosti in posebnosti dveh ekvotičnih kontinentov
Cene nizke! Novo!
DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT!

Sport

— Razpis medklubnega cross-country teka za smučarje. SK Ilirija razpisuje za verificirane člane klubov, ki so včlanjeni v JZSS tekmovanje v cross-country teku, ki se vrši dne 15. novembra 1931 v Ljubljani. Dolžina proge znaša 10 km in vodi iz igrišča SK Ilirije mimo hotela Bellevue, skozi Kozlovo dolinico do Mosteca, od tod na Večno pot, z Večne poti do Glinščice, ob Glinščici zopet do Večne poti (400 m nižje od Strelšča), od tod čez Rožnik zopet na igrišče SK Ilirije, kjer je tudi cilj. Prvoplasirani prejme kot darilo krp, ki postane njegova last po dvakratni zaporedni zmagi ali po treh zmagah v presledkih. Drugoplasirani prejme plaketo. Start točno ob 10. uri dopoldne na igrišču Ilirije, kjer je tudi garderoba. Pismene prijave sprejema g. Mahkovec Alojzij, kavarna Evropa. Prvo darilo je razstavljeno v izložitvi tvrčke A. Gorec, palača Ljubljanske kreditne banke.

Zanesljivo merilo časa.

Mlad zakonski mož: A kako dolgo naj kuham to jajce, da bo trdo kuhano, dušica?

— Tako dolgo, da pokadiš trdo egiptovsko.

Galantno.

Gledalec v gledališču: Pardon, gospodine, ali bi ne izvolili rigati malo drugače? Strašne manire!

Nagovorjeni: Po vaše pa ne znam, dragi gospodine! Oslovske manire!

P R I D E !

VOJVODA REICHSTADTSKI

P R I D E !

Monumentalna mojstrovina slovitega režiserja

TURŽANSKEGA

Walter Edthofer

Lien Deyers

Eugen Klöpfer

Alfred Abel

Velefilm o tragični usodi sina cesarja Napoleona Velikega

Dnevne vesti

Iz Ljubljane

— Iz odvetniške službe. Odvetnik v Novem mestu dr. Stojan Brajša se preseli s 14. novembrom s svojo pisarno v Split.

— Sprejem kandidotov v višjo pedagoško šolo. Rektorat višje pedagoške šole v Zagrebu razpisuje natečaj za sprejem 60 rednih slušateljev (slušateljic) - učiteljev in učiteljic ljudskih šol v prvi letnik višje pedagoške šole. Kandidati morajo vložiti prošnje do 20. t. m. pri rektoratu šole. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novin« z dne 9. t. m. št. 262.

— Razpust društva. Radniška apstinentna zajednica v Celju je razpuščena, ker nima pogojev za pravni obstoj.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 70 z dne 11. t. m. objavlja odločbo o razrešitvi vseh članov in njih namestnikov. Zbornice za TOI v Ljubljani in postavitvi novih, pravila o polaganju državnega strokovnega izpita uradniških pripravnikov v resoru prosvetnega ministristva, pravilnik za izvrševanje odredb zakona o ustroju vojske in mornarice, navedbe o prodajstvu inozemskih plačilnih sredstev in o najmanjši vrednosti blaga, prosti zavarovanja valute in cenovnik, po katerem je zavarovati valuto ob izvozu blaga po čl. 6 pravilnika o uredbi prometa z devizami in valutami z dne 7. oktobra 1931.

— Konferenca o povzdigi turizma. 18. in 19. t. m. bo v Dubrovniku konferenca vseh, ki delajo na povzdigi turškega prometa v Primorju. Na konferenci se bo razpravljalo o vzrokih slabega turškega prometa v letošnji sezoni in o ukrepih, ki so potrebni za učinkovitejšo propagando.

— Dobave. Gradbeni oddelček direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave 19.000 komadov tračnikov. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave železne pločevine, kotnega in ploščatega železa, do 23. novembra t. l. pa glede dobave vodovodnih cevi.

— Darovi za stradajoče. Rdečemu križu v Ljubljani so poslali: šola Ljubno pri Gorjem 94 Din, sresko načelstvo Kranj 2274 Din, šola Škale pri Velenju 161 Din, občina Selca 907 Din, krajevni odbor RK Škofja Loka 1856,25 Din, krajevni odbor RK Pobrežje 172,50 Din, šola Dolško 55 Din, županstvo Ormož 876,50 Din, krajevni odbor RK Krčevina 200 Din, Josip Javornik v Zalni 250 Din, sresko načelstvo Radovljica 5330 Din, šola Tešanovec 28 Din, krajevni odbor RK Velenje 736,45 Din, občina Dol pri Hrastniku 215 Din. Iskrena hvala!

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta nestanovitno vreme. Včeraj je po vseh krajih naše države deževalo. Največ dežja je bilo zopet v dravski banovini, posebno v ljubljanski kotlini, kjer so znašale padavine davi 35,1 mm. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Sarajevu 16,8, v Splitu 15,6, v Skoplju 12,3, v Ljubljani 12, v Zagrebu 11, v Mariboru 8,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 753,8, temperatura je znašala 8,2.

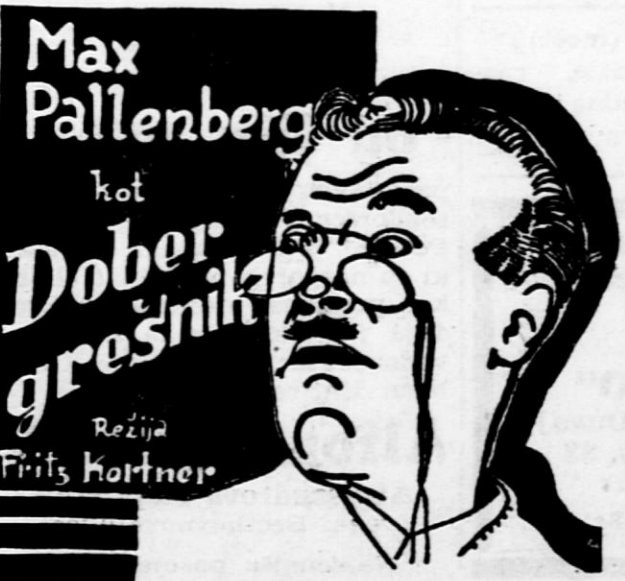
— Pol litra octove kisline popila. Včeraj se je v Zagrebu zastrupila tovarniška delavka Katica Prekupec. Popila je pol litra octove kisline in je seveda zastrupljena podlegla. Katica je imela po vrsti tri fante, prva dva sta pa morala kmalu k vojakom in ostal ji je samo zadnji, s katerim sta živela v najlepši slogi in gojila nade na srečno bodočnost, ko se vzameta. Naenkrat je pa dobila Katica od prvega in drugega fanta pismo, da se kmalu vrmeta. Njen tretji fant je zvedel za to in sklenil je zapustiti jo. To je Katica tako potrla, da se je zastrupila.

— Na cesti so ga ubili. V karlovsko bolnico so prepeljali v ponedeljek ponoči 60letnega občinskega podnačelnika iz Ve-Eke Kladuše, Sava Babiča, ki so ga kmetje na cesti napadli in tako obdelali z noži in koli, da je v bolnici kmalu umrl.

— Spopad med ljubosumnima ženama. V Srbobranu sta se spopadli v nedeljo ljubosumni ženi Roza Sekrenji in njena sosedja Justina Balaž. Roza je očitala Justini, da ji je zapeljala moža. V nedeljo sta se srečali na ulici, Roza je pograbilala kol, hotela udariti Justino, ta je pa brž potegnila izpod krila revolver in ustrelila, pa ni zadela svoje nasprotnice. Zadeva se bo obravnavala pred sodiščem.

— Velika poveljstva v Splitu. Beograjsko »Vreme« poroča, da je dobila splitska policija v ponedeljek iz Montevidea obvestilo o aretaciji Antona Gospodnetiča, ki je oskodoval podružnico Državne hipotekarne banke v Splitu za milijon dinarjev. Gospodnetič se je vkrcal pred dvema tednoma v Neaplju in odpotoval v Južno Ameriko z dokumenti katoliškega redovnika. Aretili so ga baš, ko je na parniku opravljal službo božjo. V Montevideu so ga počešijsko kaznovali zaradi ponarejanja dokumentov. Izročile ga našim oblastem, ki so izdale za njim tiralo.

— Foto - sport zadovolji vsakogar s kamero, kupljeno pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno. 59L



—lj Velesejmski paviljoni stoje te dni popolnoma v vodi ob Celovški cesti. Ob tej strani velesejmskega je namreč drevedrev precej višji od tal paviljonov ter tvorita občestni hodnik in stene paviljonov globoko korito, ki nima odtoka. Ob deževju se sém steka velika množina vode, ki namaka paviljone pri temelju ter razkrajja stene. Nedostatek bi se seveda lahko odpravil, če bi teren ob paviljonih toliko dvignili, da bi voda odtokala od njih, ne pa nasprotno, ali če bi korito kanalizirali.

—lj Vsecelišni prostor v Tivoliju že prezimuje. Podrbi so že in odpeljali vrtiljak in druge pripomočke za zabavno premikanje, ostali so pa, odnosno so prispeli neizogibni komedijantski vozovi, v katerih stanujejo očitno cigani. Zdaj je ta prostor bolj pregleden ter pade zlasti v oči, kako je zanemarjen in kako grdo ima okolico, kar bi si naj ogledali gospodje, ki se jih tiče.

—lj Pri novem čevljarjem mostu so že postavili močno ogrodje za opaž gornje mostne konstrukcije. Slabo vreme jih precej zadržuje ter je težko prerokovati, ali bo most letos zbetoniran ali ne.

—lj Gradščica je zopet precej narastla in ovira nekoliko dela pri novem trnovskem mostu. Ob mostu na desnem bregu še obdizavajo strugo s kamnom, a jih ovira slabo vreme. Tudi Ljubljana je nekoliko narastla, vendar je doslej odtokala voda po Gruberjevem prekopu ter ni bilo snočih nevarnosti, da bi tekla čez zatvornico.

—lj Novi hodniki. V Gorupovi ulici polagajo kamnite hodniške robnike ob koncu ulice, kjer je bilo doslej na cesti kot na gmajni. Na Groharjevi cesti ob mostu so pa hodnik nasuli z gramozom, s čimer je odstranjena nevarnost, da ne bodo ljudje utonili v blatu. Med koncem Groharjeve ceste in novim mostom je zidal globok prepad, ki so ga zasipavali leto dni ter vendar zdaj srečno zasuli.

—lj Splošna maloželezniška družba dd. v Ljubljani sporoča, da je svojo obratno pisarno preselila iz stare remize na Zaloški cesti v novo remizo v Zgornji Šiški. Vozni listki (bloki, dijaški in delavski vozniki listki) se bodo prodajali od 12. t. m. dalje samo v transformatorski postaji na Bleiweisovi cesti in v novi remizi v Zgornji Šiški od 8. do 12 in od 14. do 18. ure.

—lj Današnji živilski trg. Zaradi neprestanega dežja je bil davi dovoz na trg mnogo manjši nego običajno ob tržnih dneh. To se je poznalo zlasti na Vodnikovem trgu, kjer je bilo zelo malo prodajalcev sadja. Prodajali so jabolka kakor običajno od 2-5 Din po kakovosti. Hrušk ni bilo mnogo in tudi kostonja ne. Grozdje je pripeljala samo ena kmetica, prodajala je črno po 6 Din kg. Precej je bilo orehov, prodajali so jih po 2,50 Din liter, v jericah po 18 Din kg. Z zelenjavo je bil trg dobro založen, Trnovčanke in Krašovčanke se ne ustrašijo dežja. Cene so bile običajne. Tudi kisle repe in zelja je dovolj, prodajali so repo po 2,50, zelje po 3 Din kg. Jajca so po 1,25 do 1,50 Din. Iz Bačke je pripeljal neki trgovec krasno pitane, že zaklane in oskubljene gosi, ki jih je prodajal po 22 Din kg. Nekateri gosi so imele 6-8 kg teže. Zanimanje za gosi je bilo precejšnje, saj se bliža Martinova nedelja. Cene mesu so bile nastopne: goveje povprečno po 14 Din kg prve in 12 Din druge vrste, nekateri mesarji so ga prodajali tudi po 8-10 Din kg, telečje meso od 12-16 Din kg in svinjina povprečno po 18 Din kg. Kg koštrunega mesa stane 10 Din kg. Posebno živahne kupčije danes na trgu ni bilo.

—lj Tramvajška dela. Novo uradno poslopije Maloželezniške družbe je bilo te dni dograjeno in se je uprava že preselila iz dosedanjih prostorov na Zaloški cesti v Zgornjo Šiško. Tramvajška dela se kljub slabemu vremenu stalno nadaljujejo. Na progi od remize do Št. Vida sta dva parna valjarja na delu. Tračnice so položili že do konca proge. Če vreme bo preveč nagajalo in če ne bo snega, bo vozil tramvaj v Št. Vid morda že koncem tega meseca.

—lj Narodno in sokolstvu naklonjeno občinstvo opozarjamo na akademijo Sokola I. na Taboru, ki jo priredi ob priliki uspešno zaključene sanacije svojega doma in v znak hvalečnosti vsem onim, ki so pripomogli k temu, da je v Ljubljani zrasla ena najmonumentalnejših stavb. Agilni Sokol I. v Ljubljani se je pred 12 leti odločil, da si postavi lasten dom ter je to namero izvršil, a bi vsled neugodnih prilik bil kmalu zaman ves njegov ogromen trud in podpora naše javnosti, da nista v odločilnem trenutku nesebično priskočili na pomoč češkoslovenska Obec Sokolska in Mestna hranilnica Ljubljanska. Tema dvema v prvi vrsti se v nedeljo 15. novembra oddolži Sokol I. na ta način, da jma ob 11. dopoldne odkrije v svojem domu spominski plošč, a ostalim dobrotnikom, ki so stali družtu ob strani, s tem, da jim zvečer ob 8. na akademiji dokaže, da družvo ve ceniti njihovo podporo. Vstopnice za akademijo se dobe v predprodaji v Narodni knjigarni.

—lj Popravek. V sobotni številki smo poročali, da je kupil inž. g. Sušteršič od g. A. Mavriča vilo v Mariborski ulici. Navedena je bila tudi kupna cena. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je bila kupna cena mnogo nižja kakor jo je navedel naš dopisnik in da se g. inženjer v vilo zaenkrat ne namerava vseliti.

—lj 16 slovenskih mladinskih eno, dvo in triglasnih zborov, deloma tudi s spremljevanjem klavirja nam zapoje izvrstni mladi trboveljski pevci v nedeljo 15. t. m. dopoldne v unlonški dvorani. Znano je, da imajo otroci iz naših rudarskih revirjev prav poseben glasbeni talent in da so tudi izvrstni pevci. Oboje bodo v polni meri dokazali na svojem nedeljskem koncertu. Čisti dobiček

je namenjen za ferijalno kolonijo revnih rudarskih otrok. Blagi namen, pa tudi plemenit užitek, ki ga bomo imeli na koncertu, vabita k posetu. Zato priporočamo vsem, ki hočejo uživati uspehe naših malih iz Trbovelj, da napolnijo unlonško dvorano. Vstopnice v Matični knjigarni.

—lj Dramatski tečaj ZKD, čigar začetek se je zakasnili, ker je bila dvorana v Kazinski zasedena, se sedaj definitivno prične 13. t. m. Zato prosimo, da se vsi prijavljeni in vsi tisti, ki se nameravajo tečaja udeležiti, oglašje v petek 13. t. m. ob pol 20. v prostorih ZKD, Kazina II. nadstr. Tečaj bo trajal 5 mesecev dvakrat tedensko v torek in petek od pol 20. do 21. učina mesečno 20 Din, vpisnina enkratna 10 Din. Predavanja je prevzel iz prijaznosti g. šef-režiser prof. Oslip Šest. Vsi, ki se zanimate za dramatiko, v tečaj!

—lj Ljubljani so morali zopet odpri. Davi je voda v Trnovem narasla do roba zatvornice ter bi tekla čez njo, če bi je ne odprli že ob 6. Deževalo je vso noč, zato so Ljubljanični pritoki dopoldne še vedno narasli, regulacijska dela v Ljubljanični strugi so morali zaradi tega ustaviti, pač pa nadaljujejo z delom pri čevljarjem mostu. Ogrodje za opaž postavljajo na stabilen oder, čigar tla segajo nad vodo ter mu tudi deroča voda ne more škodovati, saj je močno konstruktivno povezan.

—lj Predavanje podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki bi ga bil imel drevi na univerzi gosp. Ante Gaber, odpade, prav tako kakor predavanje bivšega ministra dr. Gosarja.

—lj Ljubljanski Sokol javlja žalostno vest, da je nepričakovano preminul v Zagrebu njegov dolgoletni član brat Franc Golob, tovarnar na Viču. Zemski ostanki pokojnika bodo prepeljani v Ljubljano ter položeni na oder v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, od koder se bo vršil žalni izpoved danes ob 3. popoldne. Dragega brata spremlimo na poslednji poti, zato se zbiramo ob tričetrt na 3. popoldne pred vhodom pokopališča pri Sv. Krištofu. Obleka civilna ter znak.

—lj Sokol I., Ljubljana - Tabor, priredi v nedeljo 15. t. m. svečano proslavo srečnega zaključka glavne etape sanacije društvenih dolgov za Sokolski dom na Taboru. Ob 11. dopoldne bo slavnostna seja društvene uprave, ob kateri prihki se bosta odkrili spominski plošč in sicer prva češkoslovenski Obci Sokolski, druga pa Mestni hranilnici Ljubljanski. Ob 20. zvečer bo svečana akademija, nato ples. Vabimo bratsko članstvo in Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se svečane seje in svečane akademije udeleži v čimvečjem številu. Zdravo! — Uprava.

—lj Šentjakovski gledališki oder otvori svojo enajsto sezono v soboto 14. t. m. s »Preiskavo« dr. Maksa Aisberga, znanega zagovornika v lübeškem procesu v Nemčiji in Otta Ernsta Hesseja, urednika in literarnega sodruknika berlinske »Die Vossische Zeitung«. Oba avtorja se v tem odskem delu trudita, da nam predočita zmote, s katerimi se tolikokrat operira pri sodnih obravnava. Posrečilo se jima je, da sta igri dala napetost, ki občinstvo priklenje nose. V glavnih vlogah nastopijo dame Koščakova, Pirčeva, Gorupova, Petričeva in Kramarjeva in gospodje Košak, Škerlj, Petrovič, Karus, Gaidovec, Lavrič, Moser in drugi. Ker vlada za premlero te resne igre

med občinstvom veliko zanimanje, prosimo, da si vsakdo nabavi vstopnice že v predprodaji v trgovini g. Miloša Karničnika na Starem trgu.

—lj »Pozor, Avstrija in Avstralija!« Zanimanje za kulturne filme ZKD je v Ljubljani od dne do dne večje. Z vsakim filmom raste krog navdušenih prijateljev kulturnega filma tako, da nedeljske predstave ne zadoščajo več, da bi z njimi mogla ZKD ustrediti vsem, ki se zanimajo za te vrste filmov. Tako je bilo s filmom »Za pašna fronta« in tako je tudi s filmom »Pozor, Azija in Avstralija«. Ta res izredno poučni film je od dne do dne boljše obiskan, nedeljska predstava ob 11. uri je bila docela razprodana. Da bo ustrezno vsem tistim, ki bi si film radi ogledati, oga zaradi neugodne ure pri popoldanskih predstavah niso mogli posetiti, bo film danes na spredu v kinu Ideal in sicer pri rednih predstavah ob 15.30, 17.30, 19.30 in 21.15. Cene nizke. Vabimo vsakogar, naj si zanimiv in poučen film, ki nam kaže vse posebnosti dveh najbolj eksotičnih kontinentov, sigurno ogleda.

—lj Večer ruske glasbe v radiu. Snoči je bil v ljubljanskem radiu večer ruske glasbe. Program je bil sestavljen tako, da je splošno ustrežal. Obsegal je najboljše ruske skladateljce. Gospa Vukova je lepo zapela več arij, gg. Žoltenko in De Make pa več krasnih ruskih romanc. Radio-abonentni so te izpremembe v programu gotovo veselili, saj je nam ruska glasba tako blizu, želeli bi le, da bi bili večeri ruske glasbe na programu redno in da bi prevladovala ruska narodna pesem ali romanca, kajti težke skladbe niso vsem poslušalcem razumljive.

—lj Mesto venca na krsto blagopokojnega tovarnarja g. Frana Goloba je daroval predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin zborničnemu fondu za onemogle obrtnike in trgovce znesek Din 300.—

—lj Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v času od dne 1. oktobra do dne 2. novembra: 120 Din, 280 Din, 100 Din, listnica z 130 Din, v njej sodna odpoved na ime Alič in ček, glaseč se na Jugoslov. knjigarno; dvigalo; potrdilo mestne zastavljalnice na eno obleko in eno možko žepno uro; aktovka iz rjavega usnja, v njej nemška knjiga; listnica z različnimi dokumenti in večjo svoto denarja; lističa boa; aktovka, v njej kazenski nalog srez. nač. Radovljica, dalje ček in poštna položnica; ročna torbica, v njej 700 do 800 Din in 1 srebrna zapetna ura; denarnica, v njej orožni list, 10 Din in slika in 2 ključa; poročni prstan; denarnica z 290 Din; poselska knjiga na ime Weissen Minka; poselska knjiga na ime Zupevc Marija; listnica, v njej 120 Din, razne listine; ročna torbica z 100 Din; boa; zlata zapetna verižica; očala; ročna torbica, v njej 1 ogrlica in 5 potrdil, glasečih se na ime Bernik Ivan; zaponka, črn onyx, obrobljen z markizitami; vizitnica iz rjavega usnja, v njej 10 Din in nekaj vizitk in znamk; zlata zapetnica; sveženj ključev; listnica z 100 Din; domovnica, glaseča se na ime Pavlič Franc, izdana od občine Senčur; zastavljalni listek mest. zast. št. 5103 od 14. 4. 1931; nabavna knjiga za to-

bak in sol na ime Miheličič Franja; škatla, v njej držalo, svinčnik, odpiralec za pisma; srebrna možka žepna ura; zlata tenka ovratna verižica; zastavni listek št. 6581 o zastavljenih možki sukni, blagajniški ključ; pismo naslovljeno na Brezovar Alojzij; zlata ura z monogramom »S. D.«; denarnica z 160 Din; delavska knjižica na ime Faletič Franc; rjav obrabljen nahrbtnik; 100 Din bankovec; zlata ovratna verižica; črna boa; zaboj raznih predmetov; delavska knjiga, izdana od občine Št. Jurij ob juž. žel. na ime Ratej Franc; denarnica z 280 Din; črna možka sukinja; ročna torbica, v njej 230 Din in 4 slike; ročna torbica, v njej 200 Din ključ. žepni robec in knjižica; denarnica, okovana s srebrom in monogramom »F. V.«.

—lj Seznam najdenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času od 1. oktobra do 2. novembra: zlata zapetna verižica; 3 dvokolesa; 18 m vrvi; poselska knjiga na ime Grkman Valentin; poselska knjiga na ime Rotwein Marija; boa; otroška boa; ženska plišasta jopca; pištola (samokres na bobnič), možki dežnik; zlat ženski prstan s svetli. kamnom; ročna torbica z nekaj malenkostmi; srebrna damska zapetna ura; vreča ogla; zlat možki prstan; denarnica z 91,20 Din; 64 kg parafina; plašč in zračna prevmatka dvokolesa; zlata zapetnica; več načrtov za mostove in železn. viadukte; par možkih rokavic; par zgornjih delov za čevlje; damski dežnik; zlata zaponka s 3 briljanti; desna usnjata rokavica, zapetna ura; ročna torbica, v njej molitvenik in ogledalo. V železniških vozovih so se našli tilfe predmeti: zavitek ženske obleke, zavitek umazanega perila, par damskih čevljev, kitara, možka klobuka, aktovka, 4 nemške knjige, pločevinasta cigaretna doza, zvitek muzikalij, ročna svetilka, 7 čepic, pletena steklenica, siv možki plašč, svilen šerpa, ročna mala žaga, otroški suknič, otročja obleka in nekaj blaga, slaba pelterina, možka srajca, voljaški kovčeg, steklena kipelna veha, ovratniki, 3 lesene grablje, košara s paradižniki, možke hlače in perilo, merilo za les, par damskih čevljev, par usnj. dokolenic, mala ročna žaga, zemljevid, nahrbtnik, svilen šal, zavitek zimskih srajc, raztrgan sviter, elektr. žepna svetilka, 6 ovratnikov, možki suknič, ročna torbica iz blaga, kolesna sesalica, nogometna žoga, avtovka s telovnikom in par starih možkih čevljev.

—lj Preporodova plesna vaja bo v soboto 14. t. m. ob ½ 20. uri v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko. Novinci točno!

—lj Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11, je izposodila meseca oktobra t. l. 4080 strankam 14.814 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od pol 4. do pol 8. zvečer in izposoja knjige v desetih jezikih ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Izposojilni rok znaša v Ljubljani za leposlovne knjige 2 tedna, potpisne 3 tedne, ostale znanstvene knjige pa 4 tedne. Za izposojevanje knjig na deželo po en teden več. Knjige se pošiljajo tudi po pošti. Tiskani imeniki so na razpolago in jih pripravljamo v nakup. 395-n



OKRAJNA HRANILNICA IN POSOJILNICA r. z. z n. z. v Škofji Loki javlja tužno vest, da je njen soustanovitelj in predsednik, gospod

Louro Sušnik

posojilniški ravnatelj, posestnik, bivši župan l. t. d.

davi nenadoma preminul.

Blagopokojnik, ki je bil od vsega početka nepretrgoma predsednik in ravnatelj našega zavoda, si je pridobil neminljive zasluge za njegov razvoj.

Pogreb nenadomestljivega pokojnika bo v petek ob 15. v Škofji Loki iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Slava njegovemu spominu!

Škofja Loka, dne 11. novembra 1931.

NAČELSTVO IN NADZORSTVO

Emile Gaboriau:

Vampirji velemesta

Roman

Ko se je vrnila v grad, je bil Octave baš prispel. Vprašal jo je s pogledom in z glavo mu je odgovorila nežno: da.

Menila je, da jo ta obljuba oprosti preteklosti, pa se je motila. Računala ni s svojimi nepremišljenimi dejanji, računala ni z Daumanom.

»Prezident« je prežal na njo štiri najst dni, dokler je ni slednjič opazil same na poti proti Bivronu. Sledil ji je, ne da bi kaj slutila, ko je pa zavila v gozdič sredi poti, se je naenkrat pojavil pred njo.

Diana ga ni videla od kar je bila prišla k njemu po nasvet, in zdaj ji je bilo neprijetno, da ji je prekrizal pot.

— Kaj bi pa radi? — je vprašala hladno.

Ni odgovoril naravnost, temveč se je začel opravičevati in ji čestitati k poroki, o kateri da se povsod govori in ki je očarala zlasti njega, ker ji je globoko vdani in smatra, da je grof de Mussidan mnogo boljši zet kakor...

Diana je zamahnila z roko, češ, naj molči.

— To je vse, kar ste mi hoteli povedati? — je vprašala.

Ze se je pripravljala nadaljevati svojo pot, ko jo odgovoril:

— Rad bi še nekaj pripomnil... kar se tiče... saj sami veste...

Bila je nestrpna.

— Kar se tiče česa? — je vprašala zaničljivo.

Nasmehnil se je lokavo in čim se je prepričal, da ju nihče ne posluša, se je sklonil k Diani in zamrmral:

— V mislih imam tisti strup.

Odkročila je, kakor bi jo pičil v nogad.

— Kaj si drzneta? — je zajecljala. Toda Daumanov obraz je bil že zopet ponizen in mož je začel na vse pretege tarnati. Kaj da mu je skuhala to kašo! Ukrasti mu stekleničico iz črne-ga stekla! Če bi prišlo vse na dan, bi moral gotovo odsediti kazen za ta zločin, čeprav ga ni storil. Od takih misli, da ga boli že glava, zdaj pa še spati ne more in...

— K stvari! — je dejala Diana in za-teptala nestrpno z ного, — k stvari!

— No torej, gospodična, v tem kraju ne morem ostati; tu bi umrl od strahu. Odpotovati hočem v tujino... Tale zadeva me je stala celo premoženje... Zdjaj sem uničen.

— Skratka, koliko hočete?

Diana ga je srepo pogledala.

— Potreboval bi skromno podporo... samo najmanjše... kapital skromnega dohodka tri tisoč frankov.

Diana ni mogla skriti svojega zaničevanja.

— Razumem, — ga je prekinila. — Plačano hočete imeti to, kar imenujete svojo vdanost.

— Gospodična...

— In cenite jo na šestdeset tisoč frankov! To je drago.

— Žal je to samo polovica stroškov, ki sem jih imel s to nesrečno zadevo.

— O, saj vem, kako in kaj je z vašimi terjatvami.

Dauman je sklenil roke.

— Terjatve! — je vzkliknil jokavo, — kaj sem podoben človeku, ki prihaja s terjatvijo? Ah, kako kruto je, če človeka tako po krivici obsojajo... Kaj delam ta hip? Prihajam k vam ponižno, klobukom v roki, kakor da prosim miloščine. Če bi kaj zahteval, bi bila stvar drugačna. Dejal bi: — Hočem toliko in toliko, sicer povem vse, kar mi je znano. Kaj pa moram izgubiti, če pride vse na dan? Skoraj nič. Saj sem star in siromašen. Nasprotno pa tvegata vidva z Norbertom mnogo. Vidva sta mlada, bogata, imenitnega rodu, bodočnost vama obeta srečo.

Obmolnil je in čakal, kako bodo učinkovale njegove besede.

Diana je malo pomislila in odgovorila:

— Če bi začeli praviti ljudem to, bi vam nihče ne verjel. Če človek vašega kova kaj trdi, mora imeti dokaze...

— To je res, gospodična; kdo pa pravi, da nimam dokazov?... Saj sem previden in marsikaj bi lahko dokazal. Kaj mislite, če bi recimo poiskal vašega očeta, da bi mi ne dal nekaj tisočakov za tole pisemce? Obratcem se pa najprej na vas, a vi se še pritožujete!

Privekel je iz žepa oguljeno listnico in vzel iz nje skrbno zložen papir.

Diana je od groze in jeze kriknila. Spoznala je namreč pismo, ki ga je bila pisala Norbertu.

— Ah Française me je išdala! — je vzkliknila. — Nedvomno zato, ker sem ji rešila mater.

»Prezident« je držal pismo v rokah; mislila je, da ne pazi nanj. In bliskoma je segla po njem, da bi mu ga iztrgala iz rok. Toda Dauman je dobro pazil na svoj zaklad. Odkročil je in ji porogljivo požugal s prstom.

— Oho, to pa ne gre! To pa že ne pojde tako kakor z ono stekleničico. Tole pisemce vam vrnem z drugim, ki ste ga pisali meni, toda šele ko dobim denar. Dotlej pa ne bo nič... Če me pri-mejo, hočem sedeti pred poroto v odlični družbi.

Diana ni vedela, kaj početi.

— Saj nimam denarja! — je vzkliknila. — Mlado dekle nima denarja.

— Norbert ga pa ima.

— Obrnite se torej nanj.

Dauman je odkimal z glavo.

Kaj še, tako neumen pa že nisem! — je odgovoril. — To bi najbrž drago plačal. Norbert je pravi sin svojega očeta... Vi, gospodična, mu pa lahko razlo-žite to mirno. Saj ste udeleženi pri tem skoraj bolj kakor on.

— Dauman!

— O, pustite Daumana pri miru. Kako! Prihajam k vam ponižno, vi pa ravnate z menoj, kot da sploh nisem človek!... To je že od sile. Poštenjak sem, šestindtrideset poštenih let imam za seboj... Nikogar nisem zastrupil... Odveč je vsaka beseda. Danes je torek — če ne dobim denarja do petka do šestih, sporočim vašemu očetu in grofu de Mus-sidanu vse, kar morata vedeti. Je vam kaj ležeče na tem, da se omožite?

Porogljivo se je poklonil in zasukal na petah, rekoč:

— Če hočete, storite, kar vam vele-vam, če ne, pa tudi prav.

Diana je bila silno ogorčena nad to nesramnostjo.

— Ta lopov! — je šepetala po njegove-m odhodu. — O, ta lopov nesramni!

Uspehi moderne ortopedije

Umetni udje nadomestujejo naravne tako dobro, da se telesni nedostatek sploh ne pozna

V Berlinu so zborovali te dni orto-pedi, imeli so predavanja in kazali so tako precizno izdelane proteze, da bi človek ne verjel, da je kaj takega sploh mogoče. Tajni svetnik prof. dr. Sauerbruch je kazal umetno roko, ki se da njen mehanizem pritrčiti na krn (Stümmel) amputirane roke tako, da lahko mišice krna premikajo mehanizem pro-teze po invalidovi volji.

Mnogo je pa pri rabi protez odvisno od vaje, spretnosti in invalidove trdne volje. Na kongresu so kazali nekateri invalidi, kaj se lahko doseže v tem pogledu z vztrajnostjo in dobro voljo. In-valid z umetno nogo je stopal tako prožno in lahko, da bi niti najposornejše oko ne opazilo njegovega telesnega nedostata. Čudovito spretno je preskočil stol, obračal se je in prestopal z umetno nogo zdaj na to, zdaj na ono stran tako lahko in hitro, da bi nihče ne verjel, da nima obeh nog.

Mnogi invalidi znajo z umetno nogo goniti šivalni stroj ali kak drug meha-nizem, vozijo se na motornem kolesu itd. Ljudje z amputirano roko ali celo z obema amputiranimi rokama so ka-

zali zbranim ortopedom prave čudeže. Nihče bi ne verjel, da se posreči človeku s trdno voljo izvežbati umetne ude tako, da se zna invalid z obema umetni-ma rokama brezhibno obriti, da si sam pripne ovrtnik tudi zadaj, da žonglira z žogami in praznimi steklenicami in počenja še marsikaj, česar bi ne zmogel niti človek z obema zdravima rokama.

Na kongresu ortopedov so posveča-li posebno pozornost zlasti onim protez-am, ki naj bi oboročile invalide v boju za eksistenco in jim pomagale preživ-ljati se. Zelo prikladne so v tem pogle-du »kovinaste roke«, ki omogočijo inva-lidu delo z orodjem, žaganje, rezanje, razbijanje s kladivom itd. Kadar pa ne dela, si natakne invalid zopet »praznično roko«, imitacijo normalne človeške roke. V Nemčiji je moderna ortopedija zelo napredovala, kar ni čuda, če pomi-slimo, da je zapustila svetovna vojna Nemcem več sto tisoč invalidov, ki bi bili brez umetnih udov navezani na pod-poro države ali dobrotelinskih ustanov. Tako si pa pomagajo sami in ni se jim treba poniževati z moledovanjem in prosjačenjem.

Serum proti zastrupljenju krvi

Slavni dunajski raziskovalec na po-lju raka dvorni svetnik prof. Freund je v petek na zborovanju dunajskega zdravniškega društva izjavil, da je po dolgem eksperimentiranju dognal, da krvni serum zdravih ljudi zelo hitro uniči zarodke, ki povzročajo zastruplje-nje krvi. To dejstvo je privedlo prof. Freunda na misel, da bi napravil iz krvi zdravih ljudi krvni serum in ga rabil za lečenje zastrupljenja krvi.

Dvanajst žen je pri porodu obolelo v spodnjem delu telesa na zastruplje-nju krvi in enajst jih je prof. Freund s tem serum rešil, čeprav je bilo njihovo stanje v začetku skoraj brezupno. Tudi v drugih primerih zastrupljenja krvi so bili doseženi s sredstvom prof. Freunda zadovoljivi uspehi. Gre torej za nov va-žen uspeh v medicini, kajti proti za-strupljenju krvi doslej nismo imeli učin-kovitega sredstva.

Čeh zastrupljen v Parizu?

V soboto zjutraj je umrl v Parizu po kratki bolezni 43 letni češkoslovaški državljani arhitekt Zdenek Hlasi-vec, ki je živel že več let v Parizu pod tujimi imeni. Zadnje čase je vodil skromen hotel v ulici St. Andre des Arts, ki ga je bil verzl proti visoki na-jemini v najem. Ker je zelo verjetno, da je bil Hlasivec zastrupljen, so nje-govo truplo obducirali. Komisija se pa še ni izjavila o vzrokih smrti. Ana Hlo-žkova, ki je živeła s Hlasivcem v skupnem gospodinjstvu, je izjavila, da ni bil nikoli bolan. V torek je bil še na kolonialni razstavi, ponoči se je vrnil domov in se še zabaval z gosti. Čez noč je začutil prve bolečine in zjutraj je poklicala Hložkova zdravnika, ki je dejal, da je Hlasivec samo živčno izčrpan. Bolečine so se ponavljale in v soboto zjutraj je našla Hložkova Hlasivca mrtvega. Poznalo se mu je na obrazu, da je umrl v silnih bole-činah.

Na vprašanje, če ima koga na su-mu, da je Hlasivca zastrupil, je Hložkova odgovorila, da se ji zde sum-ljivi štirje znanci, ni pa hotela povedati imen. Oblasti so urvedle strogo pre-iskavo, ki naj pojasni zagonetno Hla-sivčevo smrt.

Nogavice iz zraka

Zrak modernemu človeku ni več to, kar je bil našim prednikom, kajti sedaj ga izkoriščamo prav tako, kakor zemljo in morje. Izdelovanje dušika, dušikovih gnojil in snovi je postalo že velika industrija. Človeški dah pa hoče vedno naprej, in za vedo, ki teoretično osvaja nova polja, stopata trgovec in industrialec, da preskrbita človeštvu praktično nove vire blagostanja. Koliko možnosti je v zraku, ki jih človek izrablja vsaj deloma!

Angleški kemik Wallace Corners je dobil iz zraka 20 različnih snovi in vsaka se da izpremeniti v svilenemu tkivu podobno tvarino. Iz takih snovi so že napravili v laboratoriju robec in celo nogavice, ki so na videz brezhibne, imajo pa to napako, da se v topli

vodi razkroje. Toda bodočnost bo prišla problemom sedanosti do dna in ni izključeno, da bodo naši potomci nosi-li nogavice iz zraka ali pa da bodo celo črpal iz zraka tudi kurivo in hrano.

Preključena pošta.

— To je pa že od sile, kar počenja ta naša pošta!

— Kaj pa je z njo?

— Pred tremi tedni sem pisal bra-tu pismo, pa ga še sedaj nosim v žepu.

Najmanjša bitja

Bakterije so tako majhne, da si jih niti predstaviti ne moremo, če nimamo posebnih priprav, da bi jih videli moč-no povečane. Nekatero bakterije so pa celo tako majhne, da jih lahko vidimo skozi mikroskop šele. Če jih je najmanj pet skupaj. Bakteriolog Händroy je našel 69 bakterij, ki merijo približno dve stotisočinki milimetra. Zato ni čuda, da vemo še vedno zelo malo o živalcah, ki so še manjše in ki baje napadajo in pokončavajo bakterije.

Francoz d'Herral je samo doumeval, da so take živalce na svetu, in trdil je o njih, da so obenem velike sovražnice boleznim, ki jo pomagajo zatirati s tem, da uničujejo bakterije. Nihče pa teh mikroorganizmov še ni videl, in bi jih najbrž nikoli ne videl, da jih ni nedav-no odkril nemški bakteriolog Kuhn. Kuhn dokazuje, da so učnjaki že opa-zovali te majčkene sovražnike bakte-rij, da so se pa motili, misleč, da gre za delce razkrajajočih se bakterij. Ta na novo odkrita bitja žive navadno tesno združena z bakterijami in le v posebnih okolnostih jih začno napadati. Dru-gače pa povzročajo bolezni skupno z bakterijami. Naloga znanosti bo najti način, kako naščuvati ta drobna bitja proti bakterijam in lečiti tako boleznim proti lekarstva.



OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Letalske tekme okrog sveta

Anglija hoče organizirati prihodnje leto velike mednarodne letalske tekme okrog sveta. Start in cilj naj bi bil v Londonu. Obenem bi se vršil velik mednarodni letalski teden. Angleško letalsko ministrstvo že pripravlja z letalskimi družbami vse potrebno za največje letalsko prireditve, kar jih je videl svet doslej. Vse svetovne letalske družbe in sploh vsa podjetja, ki se aktivno pečajo z letalstvom, naj bi se udeležila teh tekem. V prvi vrsti računajo Angleži na udeležbo tovarn za izdelovanje letal in letalskih potrebščin, pa tudi drugih tovarn, ki so po svojih izdelkih v kakršnikoli zvezi z letalstvom.

Misel, prirediti velike mednarodne letalske tekme, je izšla iz angleške letalske Lige, ki ima svoj sedež v Londonu. Ze zdaj vlada med angleškimi letalci, posebno pa med letalkami, veliko zanimanje za tekme. Za letala, zrakoplove, balone in brezmotorna letala bo določen polet nad kontinentom. Trgovska letala bi se lahko udeležila tekmovalja tudi v eleganciji, udobnosti in varnosti. Starti bi se vršili iz raznih krajev sveta.

Cenjene dame!

Za špeciialno, strokovno, solidno delo vaše garderobe po vseh inozemskih žurnalnih vam jamči

JOVANKA POTOČNIK
izprašana in diplomirana v inozemskih krojnih šolah

Ljubljana, Mestni trg 5/II
Izdeluje tudi kroje po meri. — Ceniki brezplačno.

Snežne čevlje in galoše
sprejema v popravilo

M. TREBAR, Ljubljana,
SV. PETRA CESTA ŠT. 6.

Predtiskana ročna dela za vse!
Stenski prtí Din 7.—, Stenski prtí rdeče ali modro obrobljeni Din 10.—, prtíčki od 1.— Din naprej, blazine, milice itd. Novi vzorci, čisti tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana
polec hotela štrukelj

Vezenje zaves, perila, monogramov, entlanje, ažuriranje. »Breda« žepni robci komad Din 2.—, beli in barvasti batist žepni robci vezeni komad Din 6.—.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sožalja ob smrti gospoda

Nikolaja Bobreckega

kakor tudi za vse poklonjene vence in cvetje izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Nadalje se zahvaljujemo vsem gg. stanovskim tovarišem, prijateljem, znancom in udležencem, ki so dragega blagopokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

LJUBLJANA, dne 10. novembra 1931.

3141 zalujoči ostali.

Ob 4., 1/8. in 9.1/4 zvečer PREMIERA!

MONUMENTALNI VELEFILM V NEMŠKEM JEZIKU

ČAR ZAPADA

ARNOLD KÖRFF THEO SHALL MARION LESSING

Film, čigar stroški so znašali nad 2 1/2 milijona dolarjev! Nad 20.000 sodelujočih! Najnovejši Fox-zvočni tehnik

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Hotel „Bellevue“ naznanja cenjenim gostom, da bo restavracija

tudi čez zimo ob sobotah, nedeljah in praznikih v polnem obratu odprta.

Ostale dneve počeni z novembrom pa le po prednaročilu za večje družbe, večerje, bankete, sestanke itd.

Vsako soboto in nedeljo domače kolone, krvavice in jetrne klobase, pečnice itd. Izborna vina, sladki mošt in opolo po 10 Din, ljutomerčan po 14 Din itd.

Večja množina makulturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Trajno ondulacijo

na najmodernejšem aparatu, garantiran uspeh, ter barvanje las — izvršuje

damski salon „POLANC“
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1

MOTOR
350—500 cm³, prednost B. S. A., Arfel, B. M. W., Nonton, v dobrem stanju, kupi Marinc, Rogatec, 11. 3143

ZARADI PREUREDBE
naprodaj: dinamno na enako-smerni tok, 7 KW, 110 voltov, z rezervnim kolektorjem in motor na surovo olje, 8 Ks, tipe Langen Wolf, oboje se v prav dobrem stanju, kar si inter-esantni še lahko ogledajo v obratu. Istotako prodam tudi opravo za vencesijanko. — Fr. Pocajt, valjni mlín, Teharje pri Celju. 3144

PEKARNO
v trgu, dobro ideočo, z vsem potrebnim inventarjem, oddam s 1. decembrom. Ponudbe in ogled: Druškovič, Kozje. 3142

MUSKATELEC (mošt)
najjače vino Slovenije, različna vina, toči gostilna TOM-ŠIČ, šentjakovski trg. 3140

BUKOVA DRVA TRBOVELJSKI PREMOG
pri št. „KURIVO“ LJUBLJANA, Dunaj-ska cesta šte. 33 (na Balkanu) Telefon 34—34

Klavirji!
pianini
Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bö-sendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hülz, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lah-ka, precizna mehanika.) Pro-daja jih izključno le sodni iz-vedenec in bivši učitelj Glas-bene Matice

Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta št. 7 (vogal Beethovne ulice). Najcenejša posojevalnica.